

Няхай ніколі не сыходзіць усмешкі з твараў дзяцей! Фотаэцюд Ул. Крука.

народаў

Бясспрэчна, што Парада Палітычнага Кансультацыйнага Камітэта дзяржаў — удзельніц Варшаўскага Дагавору ўвоўжэ ярык старонкай у летні барышчы народ даў за мір, супраць пагрозы спусташальнай вайны.

У чым сутнасць рашэнняў Парады? Як было аб'яўлена раней, Савецкі Саюз скарачае ў 1958 г. сваё ўзброеныя сілы на 300 тысяч чалавек.

І гэта не ўсё. Была адобрана прапанова ўрада Савецкага Саюза аб вывадзе ў бліжэйшым часе савецкіх войск з Румынскай Народнай Рэспублікі, якія знаходзіліся там у адпаведнасці з Варшаўскім Дагаворам.

Палітычны Кансультацыйны Камітэт прыняў рашэнне звярнуцца да дзяржаў — членаў Паўночна-Атлантычнага дагавору (НАТА) з прапановай аб заключэнні пакта аб ненападзе паміж дзяржавамі — удзельніцамі Варшаўскага Дагавору і дзяржавамі — членамі НАТА.

Валікі ўклад, як адзначыла Парада, уносіць у справу забеспячэння міру вялікая Кітайская Народная Рэспубліка, якая вырашыла вывесці сваіх добраахвотнікаў з Кораі.

Усе сумленныя людзі зямлі цвёрда пераконаны ў тым, што цяпер ва ўрадаў няма больш неадкладнай задачы, чым устанавіць трывалы мір. І таму Парада выказала задавальненне тым, што ў прапанаваным савецкім бокам парадку дня для перагавораў на вышэйшым узроўні стаяць пытанні, урэгуляванне якіх несумненна садзейнічае б палітычнаму міжнароднага становішча.

Надзейнай гарантыяй нацыянальнай незалежнасці і суверэнітэту кожнай сацыялістычнай краіны, — сказаў у сваім выступленні на Парадзе таварыш М. С. Хрушчов, — з'яўляецца цесная згуртаванасць сацыялістычных дзяржаў, аб'яднанне ў адзіны лагер на аснове прынцыпаў брацкай узаемадапамогі і пралетарскага інтэрнацыяналізма.

Прытым, дзе б і калі б імперыялісты ні рабілі свае крывавыя злачынствы, яны пастаянна стараюцца прыкрыць іх спыскамі на «пагрозу міжнароднага камунізму».

У Інданезіі, Алжыры, Ліване, Мемене, Амане лясца кроў патрыятаў. І ў гэтым вынаваце ўсё тыя ж імперыялістычныя колы. Яны імкнуцца задушыць нацыянальна-вызвольны рух народаў Балжыяна Усходу, Алі і Афрыкі, каб захіпіць у свае рукі іх прыродныя багаты.

Разнастайны рэпертуар

Надыходзіць ціхі зімовы вечар — амаль усюды заканчваецца рабочы дзень. А на цэнтральнай плошчы горада — гоман. Раз-по-раз стукваюць дзверы Наваградскага райнага Дома культуры.

Спраўдзіліся ціхі зімовы вечар — амаль усюды заканчваецца рабочы дзень. А на цэнтральнай плошчы горада — гоман. Раз-по-раз стукваюць дзверы Наваградскага райнага Дома культуры.

Добрая слава ідзе і пра дуканы аркестра РДК. За кароткі час пах кіраўніцтвам В. Жураўлёва гуртковыя рэпертуары Дзяржаўнага Гімназіі СССР і Беларусі, маршы і б танцаў.

Заслужаным поспехам у гледач карыстаюцца ўдзельнікі самадзейнасці гурткова — танцавальнага, якім кіруе старэйшая работніца РДК, амаатар самадзейнасці Е. Расалая. У рэпертуар калектыву ўваходзіць «Беларуская сюіта», танец «Дружба народаў».

Старэйшы ўдзельнікі танцавальнага калектыва А. Шаўчэнка, А. Крайнік, В. Вярбічкі, А. Скобя і іншыя дэманстравалі сваё майстэрства не толькі перад наваградскім гледачом, але і ў многіх калгасках і гарадах Гродзеншчыны.

Калектывы мастацкай самадзейнасці Магілёўшчыны рыхтуюцца да святкавання саракагоддзя Беларусі. Валікі новы рэпертуар рыхтуе харавы калектыв Мясціслаўскага Дома культуры.

На здымках: 1. Члены танцавальнага калектыву Чыркаўскага райнага Дома культуры на рэпетыцыі. На прысьняжыце наборшыцы друкарні Валыціна Крышчэўскага і стаяць райпражкамбіната Анатоль Бібіка. 2. Харавы калектыв Мясціслаўскага Дома культуры разучвае новую песню.

Гэты будынак амаль нічым не адрозніваецца ад суседніх. Хіба толькі больш сонечнага святла ў яго шырокіх вокнах, а ля дзвярэй ніколі не сціхае выслае шчабетанне дзетвараў.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Пра танцавальную самадзейнасць

У сталіцы Беларусі — Мінску многа добрых танцавальных самадзейных калектываў, але, нажал, з імі не заўсёды праводзіцца правільная рэпетыцыйная і пастановавая работа.

Прыкладам можа служыць «Беларуская полька» ў выкананні танцавальнага калектыву працоўных рэзерваў, пастаўленага Н. Гурвічам. Прыгожы малюнак, які часта мяняецца, увод новых рухаў, але на аснове нацыянальнага фальклору прымусялі памаладзец гэты стары і любімы беларускі танец.

Кіраўнік не павінен абмяжоўвацца толькі пастановачай і рэпетыцыйнай работай. Вынікі будучы большыя, калі ён перад пастановай танца змога расказаць аб яго характары, паходжанні, пазнаміць з яго асноўнымі асаблівасцямі.

Але ці варта калектывам самадзейнасці весці работу толькі над пастановай асобных танцаў? У Мінску, Гомелі і ў іншых гарадах рэспублікі існуюць добрыя танцавальныя калектывы, якім час падмацаць аб пастановах балетнага спектакля.

Калектывы мастацкай самадзейнасці Магілёўшчыны рыхтуюцца да святкавання саракагоддзя Беларусі. Валікі новы рэпертуар рыхтуе харавы калектыв Мясціслаўскага Дома культуры.

На здымках: 1. Члены танцавальнага калектыву Чыркаўскага райнага Дома культуры на рэпетыцыі. На прысьняжыце наборшыцы друкарні Валыціна Крышчэўскага і стаяць райпражкамбіната Анатоль Бібіка. 2. Харавы калектыв Мясціслаўскага Дома культуры разучвае новую песню.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Да новай сустрэчы

МІНСК, СЯЮЗ ПІСЬМЕНІКАЎ

Вільнюс, 28 (па тэлеграфу). Найсардэчнае наша літоўскае дзякуй вам, дарэгі таварышы, за цудоўны тыдзень дружбы, вясны, шчасця.

Веніслава, Межалайціс, Слукіс, Магузьявічус, Мазурунас, Рэймерьс, Цільвіс, Жукаўскас, Кубілінскас, Марцінявічус, Давідайтис, Гузьявічус, Балтрінас, Радайціс.

Да сустрэчы ў Лівне.

Думаецца, што такім калектывам, як «Працоўны рэзервы» і, у першую чаргу, Палаца прафсаюзаў, які мае добрую базу, пастаўніка балетнага спектакля зусім пад сілу.

Безумоўна, працуючы над стварэннем спектакля, самадзейны калектыв сутыкнецца з многімі цяжкасцямі, асабліва з вылучэннем класічных танцаў, выкананне якіх патрабуе прафесійнальнай падрыхтоўкі.

Хочацца спадзявацца, што да 40-годдзя БССР на самадзейнай сцэне паявіцца харэаграфічныя спектаклі. Неабходна, каб у гэтым дапамаглі і беларускія кампазітары. Ім трэба правяці ініцыятыву і напісаць балет спецыяльна для самадзейнасці.

Але ці варта калектывам самадзейнасці весці работу толькі над пастановай асобных танцаў? У Мінску, Гомелі і ў іншых гарадах рэспублікі існуюць добрыя танцавальныя калектывы, якім час падмацаць аб пастановах балетнага спектакля.

Найбольшае значэнне ў эстэтычным выхаванні дзяцей мае пастаўніка спектакля. Балетны спектакль з пэўным сюжэтам або пастаўлены на якому-небудзь літаратурнаму твору паказвае мным гледачам і ўдзельнікам вялікі магчымасці харэаграфіі.

Навучанне дзяцей танцу павінна быць масавым. Заняткі зьнікаюць іх з фальклору, развіваюць спрыт, усебакова ўмацоўваюць цела. Амаль у кожнай школе можна арганізаваць гурткі хоць бы па вылучэнню балетных і сучасных танцаў, як гэта зроблена ў многіх маскоўскіх школах.

Асноўныя ўдзельнікі танцавальнай самадзейнасці — моладзь, таму роля кіраўніка калектыву будзе недастатковай, калі ён усю ўвагу аддаць пастановам і выкананню ўдзельнікамі пэўных народных або класічных танцаў.

А Калядэнка, артыст тэатра оперы і балету.

Агляд народных талентаў

Прысуджэнне міжнародных Ленінскіх прэмій „За ўмацаванне міру паміж народамі“

За выдатныя заслугі ў справе барацьбы за захаванне і ўмацаванне міру Пастановай Камітэта па міжнародных Ленінскіх прэміях «За ўмацаванне міру паміж народамі» ад 8 мая 1958 года прысуджаны міжнародныя Ленінскія прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» наступным асобам:

Каору Ясуі — прафесору міжнароднага права універсітэта Хасэй, старшын Усеяпонскага савета па забароне атамнай і вадароднай зброі (Японія).

ПРЫЗВАННЕ

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

ПРЫЗВАННЕ

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Не адной сабе бяру — усюму зьвіну. А потым кітавата дадае: — Калі б ведала, што вы такія окупае на кнігі, нікому з нашай вёскі не раіла б да вас прыходзіць.

Жыццё творчага саюза

Савецкая кінематографія, выконваючы гістарычныя вяршыні XX ст. у сфэры мастацтва, выйшла на шырокае дарогу. Ліквідаваны так званы перыяд «маляраў», гэты сумны эпохальны ў гісторыі нашай кінематографіі ў пасляваенныя гады.

Дзяржаўнаму XX ст. у сфэры КПСС намячалася дасягнуць да 1960 г. выпуск поўнаметражных кінафільмаў да 120 ў год. У 1957 г. кінастудыямі краіны створана 144 поўнаметражных фільмаў. Тым чынам, залічыўшы з сфэры выкананага лічэбнага, дзве трэці фільмаў створаны на рэспубліканскіх кінастудыях.

Рост выпуску савецкіх кінафільмаў відэіспіў да нашага экрану пустыя і безмясныя замежныя карціны, якія не толькі не дапамагалі, але часта і наносілі шкоду справе камуністычнага выхавання працоўных, асабліва моладзі.

Адначасна было б памылковым лічыць, што з пашырэннем выпуску фільмаў савецкая кінематографія ўжо вырасла поўнацэнна сваёй задачай. Усеагульна творчым канферэнцыям работнікаў кінематографіі, якія адбыліся ў сакавіку г. г., пачаў дасягнуць, пра які гаварылася вышэй, адназначна і сур'ёзна неадыхаю ў арганізацыі вытворчасці фільмаў. На экраны паяўляюцца яшчэ нямаля шэраў, насродку творцаў, слабых па майстэрству, бедных па думцы, а часам і памылковых па сваёй ідэйнай зместу. Паварожнасць у вырашэнні тэмы, схематычнасць, няўменне ўбачыць і падкрэсліць вылікі збыткі ў нашым штодзённым жыцці, знайсці і выказаць паказальна сапраўдны прыгажосць і пазіў пахейна працы савецкага чалавека — вось найбольш тыповыя недахопы многіх кінааўтараў апошняга часу.

Чым тлумачыцца гэтая з'ява? У пастаючай Усеагульнай творчай канферэнцыі ўказвалася: «Гэта тлумачыцца тым, што некалькі творчым работнікам кінематографіі пастылі сувязь з жыццём, страцілі пачуццё новага — камп'ютнае пачуццё сапраўднага мастацтва — і таму аказаліся нявольнікамі тытара і іркі паказачу ў сваіх творах характары нашых сучаснасцяў» — будаўніцкі камунізм, выдатныя рысы сённяшняга сацыялістычнага рэчаіснасці.

У выступах М. С. Хрушчова, «За цесную сувязь літаратуры і мастацтва з жыццём народа» вынічалі шмат перадаючых сур'ёзных недахопаў нашага мастацтва, якое заклікала ўзмацніць народ на барацьбу за новыя поспехі ў будаўніцтве камунізму.

Палітычныя і ідэйныя зместы нашых кінафільмаў не гэта азначаюць толькі ў адміністрацыйным парадку. Складанасць мастацтва, якім з'яўляецца кіно, не можа паўнацэнна жыць і даспахова рухацца наперад без шырокай ініцыятывы, смелых пошукаў і навацарства. Мастацтва кіно можа стаць паўнацэнна толькі тады, калі ў асцягоў і яго работнікаў будзе разгортацца творчая ідэя і дыскусія, будзе аб'яўляцца і ўкараняцца новае, прэгрэсіўнае і вынішчацца аджыўшае, тое, што пераходзіць рухацца наперад.

Для правядзення арганізатарскай і выхавальнай работы сярод кінематографістаў і стварэння ідэйна-саюза работнікаў кінематографіі СССР.

Саюз павінен згуртаваць калектыв творчых, навуковых і тэхнічных работнікаў на барацьбу за высокаідэйнае, высокамастац-

кае і перадаючы ў тэхнічных адносінах кінамастацтва.

Агульнавядома, што паўнацэнна творчы кінематографіст, які і ўсяляка іншага мастацтва, могуць стварыць толькі людзі высокакваліфікаваныя, якія пашыраюць сваё майстэрства. Таму ў задачы саюза ўваходзіць павышэнне ідэйнага, мастацкага і прафесійнага ўзроўню сваіх членаў, садзеянне развіццю прынцыповай крытыкі і самакрытыкі ў творчым асяроддзі.

Саюз праводзіць творча-арганізацыйную работу праз секцыі, якія ствараюцца на галюўных раздзелах нашага кінамастацтва, як напрыклад: мастацкага кіно, дакументальнага кіно, навукова-папулярнага кіно і іншае. Для работы ў секцыях прыцягваюцца ўсе члены саюза. Саюз будзе заахвочваць новае, смеласць і таленавітае ў нашым мастацтве, падваргань вострай крытыцы ўсе няпоўнацэнныя, створаныя на ітэмы, кінатворы.

З'яўляючыся сінтэтычным, кінамастацтва не можа пашырава развіццям без цеснай творчых сувязей з сумеснымі галінамі мастацтва і ў першую чаргу з нашай савецкай літаратурай. На шляху гэтай садружнасці ў мінулым было прамерна многа пераходчых, вельмі цярпелівы і дэмакратычны шлях сцэнарыя да кінавытворчасці. Многія з гэтых пераходчых ўжо ліквідаваны, раз'яднаюцца паміж пісьменнікамі і работнікамі кінамастацтва, акая раней існавала, адзіла ў нябыт. У саюзнай і ў нашай, беларускай, кінематографіі з'яўляюцца ўсе новыя імяны пісьменнікаў, якія ўнеслі каштоўны ўклад у скарбніцу мастацтва.

На сцэнарыях беларускіх пісьменнікаў Міхаіла Лынькова, Андрэя Макаенка, Аркады Кулішова, Алеся Кучара створаны нашы рэжысёрамі такія паўнацэнныя, хваляючыя галіна кінатворы, як «Мікоша» (сцэнарыі М. Лынькова і М. Садкоўскага, рэжысёр Л. Голуб), «Шчасце траба берачы» (сцэнарыі А. Макаенка, рэжысёр І. Шульман), «Хутка глядач убачыць знамя» з гісторыі геранінай барацьбы беларусаў, якія стаялі пад прыгнётам беланаскай Польшчы, «Чырвоныя лісце». Аўтары сцэнарыя А. Куляшоў і А. Кучар і старэйшы беларускі кінарэжысёр Ул. Корні-Саблін у цеснай садружнасці стварылі хваляючы кінатвор, уважраслі на экране адну з іркіх стонак барацьбы нашага народа.

Аб'яўчаючы быць цікавымі і фільмам, якія знаходзяцца ў вытворчасці: «Гадзінік сямінае апублікаваў» (сцэнарыі А. Кучара і М. Фігуроўскага), «Дзіўчынка шукае бацьку» (аўтары К. Губаровіч і А. Рым) і «Строгая жанчына» па сцэнарыі М. Віліцінава, праміраванаму на Усеагульным канкурсе.

Гэта першыя адчуальныя вынікі сапраўднага дэлавоўнага садружнасці нашых пісьменнікаў і кінематографістаў. Будзе спадзявацца, што гэты добры пачатак будзе глыбока карані, што сцэнарыі будуць пісаць і многія іншыя нашы майстры слова. Прыцягнуць, зацікавіць, падкажаць патрэбную тэму, дапамагчы гэтым аўтарам — надзіраць і бадаць, адна з самых галоўных задач Саюза работнікаў кінематографіі і Саюза пісьменнікаў.

Пры рабоце з аўтарамі сцэнарыяў нашым творчым саюзам і кіраўніцтву кінастудыі «Беларусьфільм» трэба перш за ўсё мець на ўвазе выпуск кінафільмаў на су-

часным тэмы, якія адлюстроўваюць багацце і шматграннае жыццё савецкага народа, яго вялікія дасягненні ў пабудове камуністычнага грамадства.

Саюз работнікаў кінематографіі не можа стаць у баку пры вырашэнні такой вельмі сур'ёзнай праблемы, як падрыхтоўка кінамастацтваў. Кінавытворчасць у нашай рэспубліцы мае вялікую перспектыву развіцця. Будучае новае студыя, выпуск фільмаў будзе раці, а значыць, спатрэбіцца многа акадэміяў, якія на сапраўдны вядоў спецыфіку нацыянальнага кінамастацтва.

Нельга прызнаць нармальнай сучасную практыку, калі кінастудыі «Беларусьфільм» шукае акадэміяў для сваіх фільмаў па ўсіх гарадах краіны, таксама як і прычэпенне на працягу перыяду для кінастыдыяў масовых тэатральных акадэміяў, бо гэта пераходзіць рабце беларускіх тэатраў. Зусім ідэальна ўся неармальнасць такога становішча. Кінастудыя мусіць ужо цяпер пачаць рыхтаваць свае акадэміяў кадры ў сценах тэатральна-мастацкага інстытута.

Новаму Саюзу кінематографістаў трэба шырока арганізаваць і ўзмацніць папулярнасць нашага кінамастацтва сярод працоўных — на прадпрыемствах, у калгасках, навуковых установах і інш. У далейшым усе п'яцці, звязаныя з правядзеннем разнастайных кінафестывалаў, канферэнцый глядачоў, творчых сустрэч, стануць справай саюза.

Асабліва адказная роля саюза цяпер, у першы падрыхтоўкі да правядзення 40-годдзя Беларускай ССР. Трэба шырока паказаць працоўным дасягненні нацыянальнай кінематографіі за 40 год Савецкай улады. На фестывалах, канферэнцыях глядачоў і сустрэчах трэба паказаць беларускія кінафільмы як апошніх год, так і дзесяціны, арганізаваць сустрэчы майстроў нашага кіно з глядачамі.

Сур'ёзная работа павінна вестца сярод аматараў. Кінамастацтва ў апошні перыяд становіцца прыкметнай з'явай у нашым жыцці. На заводах, пры палачах культуры, у навуковых установах, дачах піянераў і іншых арганізацыях стыхійна ўзнікаюць адмысловыя калектывы, нават самастойныя «кінастудыі». Задача саюза — ўзначаліць гэты рух, аказаць яму практычную дапамогу. Пачаў з пастаяльнай кансультацыйна-кінамаатараў трэба пераходзіць праводзіць фестывалі лепшых аматарскіх кінакарцін, праміраваць іх, а таленавітых аматараў накіроўваць на вучобу, уцягваць у кінавытворчасць.

Цэнтральны Камітэт КПСС у сваім прытаным першай Усеагульнай творчай канферэнцыі работнікаў савецкай кінематографіі асабліва падкрэсліваў, што «...у нашай краіне, якія стаяць перад кіно, вялікая адказнасць ускладаецца на творчы Саюз работнікаў савецкай кінематографіі, які павінен садзейнічаць уздыму ідэйна-мастацкага ўзроўню кінамастацтва ўсёй народаў нашай краіны, вылучэнню, выхаванню і ўдасканаленню майстэрства творчых кадараў».

Абавязак кожнага члена саюза — актыўна на змяцка за выкананне гэтага ганаровага задання нашай партыі.

П. ПАДЬЯРЭЗСКІ,
адказны сакратар аргбюро Саюза работнікаў кінематографіі БССР.

28 верасня 1708 года каля вёскі Лясная Слаўгарадскага раёна Мазырскай вобласці іркі войскі пад камандаваннем Петра I атрымалі гістарычную перамогу над шведамі. У ваяванні пра гэта на месцы бою будавана капліца. Да 250-й гадавіны бітвы абласнога музея, азе будзе выстаўлены макет бою, намер яго — 16 квадратных метраў. Макет адлюструе размяшчэнне рускіх і шведскіх войск, вёску Лясная таго часу.

Над гэтай рэльефнай карцінай працуе баранавіцкі скульптар Ф. Зільберт. Яму прадастаўлены вылікі і адліць з металу даўж 7 тысяч фігурак-салдат і афіцэраў даўж арміі, 900 коней, 20 гармат, сотні павозак, зробіць макеты вясковых пабудоў і інш.

На здымку: Ф. Зільберт (справа) і яго памочнік В. Бутрым за работай над макетам.

Фота А. Перахола. Фотажурнік БЕЛТА.

Ул. НЯДЗВЕЦКІ

Май — пара салаўіная

Пералявам крыніц
Над савецкай краінаю
Несціхана звініць
Май — пара салаўіная.
Заліў саляўі
Песняй сад зацярушаны.
Ды не трацімі іх
Я сёння ўзрушаны.
Сёння чье зямля,
Чье Куба, Сіцылія
Снеў таго салаўя,
Што да зор запустылі мні:
Яго слухае негр,
Голас гэты з галактыкі.
Яго слухае снег
Заморожанай Арктыкі.
Ён спявае пра мір,
Шлях навуцы пракадавае.
Вось мінуў іх Каіра,
Вось ужо над Канадаю.
Не паспеў паглядзець —
Ён ужо над Алескаю.
Нават бяд мяздзевы
У далоні заласкае!
Ды, вядома, не ўсім
Гэты птах падабаецца.
Бод заморскі аж ў сіню
Ад шаленства кідаецца
І, свой хвалячы «ярай»,
Нават прыскрае саіно.
Што ж, прабачыце няхай:
Май — пара салаўіная.
І мні пойдзем далей,
На адлегласці не глядзіце.
Залас салавей
Наш,
На Мясцын седзячы.

Выдатны персідскі паэт

Дзілі па раённаму Сусветнага савета міру грамадзескіх усяго свету адзначыла 700-годдзе з дня выхodu зборніка навал «Гулістан» выдатнага персідскага паэта Мусліхізіна Саады.

Творчасць Саады вылікае вялікую цікакасць. Яна сведчыць аб высокай культуры арабскага свету, знаёміць з разнастайнымі пытаннямі жыцця народаў Усходу. У творах Саады адчуваецца пратэст паэта супраць прыгнётаў прыхаўных людзей, любоў да сваёй радзімы, свайго народа.

Акрамя зборніка навал паэтам напісана паэма «Бустаян», у якой аўтар выказвае свае погляды на ўзаемаадносіны людзей, на выхаванне чалавека.

Працоўныя рэспублікі таксама адзначылі гэтую зямналіную дату. Беларуская таварыства культурнай сувязі з заграўнай, Саюз пісьменнікаў БССР і Беларуска-рэспубліканскі камітэт абароны міру наладзілі вечар, у якім прынялі ўдзел рабочыя, інтэлігенцыя, вучоныя сталіцы. Доклад «Творчасць выдатнага персідскага паэта Мусліхізіна Саады» зрабіў Д. Фактаровіч. Затым прысутныя паслухалі творы Саады, якія прачыталі артысты А. Абухвіч і П. Іванюк. Артыстка Т. Лукіянава праспявала некалькі таджыкскіх і іранскіх песень. Затым прысутныя прагледзелі каляровы дакументальны фільм «У Іране».

Шчаслівае маленства

Міхася СКРПІКА

Дзілі вечар, у якім прынялі ўдзел рабочыя, інтэлігенцыя, вучоныя сталіцы. Доклад «Творчасць выдатнага персідскага паэта Мусліхізіна Саады» зрабіў Д. Фактаровіч. Затым прысутныя паслухалі творы Саады, якія прачыталі артысты А. Абухвіч і П. Іванюк. Артыстка Т. Лукіянава праспявала некалькі таджыкскіх і іранскіх песень. Затым прысутныя прагледзелі каляровы дакументальны фільм «У Іране».

школы шукаць сваё шчасце ў кансерватарыі, але ў іх другія мэры. — Яны ў палітоўнасці інстытут вабы, — сур'ёзна гаворыць Аляксандр, — інжынерам хачу стаць, будаўніком.

Ларыса на пытанне пра выбар прафесіі адказвае не адразу: — Ну, як вам сказаць... Далёка яшчэ да гэтага. Трэба старацца, каб скончыць школу на выдатна. А там... у інстытут зямных моў. — Нотым далада цітым голасам: — Я ўжо загалі люблю сваю будучую прафесію...

А гледзець амаль усе пакоі, у якіх жыўць і працуюць выхаванцы. Усюды праветорна, светла, чыста. Тут і ўтульны спальні, і пакоі для падрыхтоўкі ўрокаў, і майстэрні, і клуб, і спартыўная зала, і душ, і свой рэабілітацыйны, і сталовая на яго чалавек. Дзіцячы дом мае сваю гаспадарку: алгарытмы пункт для свейкі, двое коней і інш. Сёлетэ дзіцяці адрэзана два тэктары ворыўнай зямлі. Яшчэ цікавейшым будзе прапаўнае навучанне выхаванцаў, ды і гаспадарка ўмацуецца.

— А гэтага каму карысць? — задаволены гаворыць дырэктар. — Нашым выхаванцам. Многія іх гаспадарчыя работы яны выконваюць самі, а чого наш боджэт маіце.

У швейнай майстэрні дзіўчынікі шыюць сабе вопратку. Вось Надзя Курчыцкая, вясмікласніца, майструе спартыўны касцюк, сямікласніца Шура Лупінікова навукаўнае кроўна, а Ліна і Зоя, з малодзых класаў, вышываюць сур'ёткі.

— Так, яе намалюваў Аляксандр Кісялёў.

— Як бы нам з ім пагутрыць? — Далёка ён адсюль, у Маскве. Вучыцца на чацвёртым курсе ўніверсітэта. А карціна гэтая — яго памятка нашаму дому.

Петр Аляксандравіч паказвае епіс былых выхаванцаў. Сотні іх працуюць ужо на заводах, некаторыя скончылі інстытуты, багата хто яшчэ вучыцца, многія служыць у Савецкай Арміі. Але як толькі алачынак ці калікулум — едуть у свой родны дом. Іх тут сустракаюць, як самых дарагіх гацей.

Загаліч навукаўнай часткі Валіціна Васільеўна Кузінава з любоўю раскавае пра дзіцей, якіх тут жа ховалі калі нас, амятаны кожны сваёй справай. Валіціна Васільеўна іх усё добра ведае.

— Вось аварыце ўвагу на гэтых двух хлопчыкаў, — прынаю яна.

— Браты? — пытаюся я. — Вельмі падобныя.

— Так, браты Жураўскія. А больш нічога не заўважале? — Нешта пры размове яны дужа рукамі размахваюць.

— А як па-вашаму: чаму? Справа ў тым, што яны не так лабію ў дзіцячым доме. У іх і бацька і маці — абое глухіяныя. І воль хлопчыкі яшчэ не адмыклі гаварыць, як раней з бацькамі, пры дапамозе рук.

— У рачовую ўмяніліся зяці.

— Вось, пазнаёмцеся. — сказаў Валя Лява.

— А што гэта тут будзе? — пытаю, паказваючы на вялікі кураваны будынак.

— Нашы кацельні! Хутка будзе парвое аццпенне. Гэта цынер у нас адна з важнейшых залах на гаспадарцы. Сюды мы пераімаем пральню. А гадоўнае — не трэба будзе плаціць на другі паверх дровы і вугал.

— Пажалдаўшы шчасці і здароўя дзіцяці і іх выхаванцам, я развітаўся з імі і пайшоў пераключыць навуку.

— Далёка на вуліцу. Далёка на вуліцу пераключыць навуку.

Праішоўшы крыху, я аглянуўся. Выхаванцы, якія абіраўліся на прагулку, махалі на развітанне рукамі. У чыстым паветры было добра чуваць, як з адмыслай форты ляцела песня дзіцячата, а на другім паверсе нехта настойліва падбіраў вальс на піяніна.

ГАРАЧЫЯ СЛОВА ПІСЬМЕННІКА-БАЙЦА

У нашай крытыцы вельмі мала пісалася аб творчасці таленавітага журналіста, пісьменніка Георгія Шчарбатава.

Як вядома, гады вайны Георгі Шчарбатаў правёў у тыле ворага ў якасці журналіста, камуніста-напольшчыка. Яго творы «Партызанскія агні», «Есць на свеце Масква», апавяданні, кнігі публіцыстыкі «Камсамол Беларусі ў баях за Радзіму» занялі значнае месца сярод літаратуры аб Вялікай Айчыннай вайне.

Дзяржаўнае выдавецтва БССР выпусціла ў мінулым годзе зборнік Георгія Шчарбатава «Шумелі птушчы», у які ўвайшлі аднаімяненныя апавесці і некалькі апавяданняў.

Аповесць «Шумелі птушчы» — гэта твор аб протэстах людзей, аб іх геранічным уздзеі ў партызанскай вайне. Пісьменнік добра ведае, а гарачым сэрцам камуніста-байца апавядае аб вялікіх і неўміручых справах гэтых людзей — верных і самаадданных смяю Беларускага народа.

...1944 год. На акупіраванай нямецкімі фашыстамі беларускай зямлі шырыцца партызанскі рух. На поўдні Беларусі, у Лясках і балотах Любонскага, Гаўскага, Старабінскага і іншых раёнаў дзейнічаюць буйныя атрады народных месцінаў.

Душой і арганізатарамі народнага войска з'яўляюцца камуністы — камандзіры і камісары — людзі непахіснай волі, людзі велізарнай энергіі. Сярод іх — былыя падараваныя вайсковыя камандзіры Савецкай Арміі, накіраваныя партыяй у тыл ворага, людзі, якія апынуліся ў сілу акалічэнасці першых месяцаў Айчыннай вайны на тэрыторыі, занятай ворагам і сталі на чале партызанскіх атрадаў. Вось Герой Савецкага Саюза, генерал маёр, дэпутат Вярхоўнага Савета Васіль Макаравіч Бярозін. Гэта адзін з тых камандзіраў, якія вынеслі на сваіх плачах цяжар вайны. Ён камандаваў дзіцяцімі і карпусамі, а ў тыле ворага — буйным партызанскім атрадам. Начальнік штаба ў Біроўзіна — Сцяпан Аляксандравіч Чарныч — чалавек, які прайшоў цяжкі вайсковы шлях.

Большасць партызанскіх пачалнікаў — гэта буйныя цывільныя людзі. Іх абставіны прымушлі ўзяцца за зброю, стаць барацьбітамі, грознамі народнымі месцінамі. Жыццё і барацьба гэтых людзей болы за ўсё і цікавыя пісьменніку, і ён нам раскавае аб іх.

Язеп Фёдаравіч Палаўчэна — дырэктар саўгаса да вайны — начальнік разведкі ў Біроўзіна — чалавек знешне выключна спакойны і, як часам можа здацца, адмыслайны. Але за знешнім спакоем адмыслайна стойкасць, рашучасць, гадоўнасць з сямдомага, абуджанага самахававання ў яго шчасця людзей.

Платон Тарасавіч Дулеба — былы настаўнік школы — стаў на чале брыгады імя Кірава. Былы каваля Міногага вагона-рамонтнага завода Ігнат Восівавіч Пушча яшчэ ўвосенні сорака першага года арганізаваў баявую групу з рабочых завода, вывоў іх у родныя Старадарожскія лясы і там стварыў брыгаду «Буравеснік». Ён быў майстрам засад на фашыстаў, за што яго ўвёлі ў некалькіх атрадах празвалі «караваё засадаў». І калі пісьменнік раскавае нам аб гэтых людзях — мы адчуваем вялікую цёплінасць, сапраўдную любоў да сваіх герояў, іх вялікую трымогу за лёс Айчыны.

Георгі Шчарбатаў апавядае аб цяжкасцях партызанскай барацьбы, аб яе асаблівасцях. У тыле ворага фронт навокал. Гэты фронт не ведае ні стабільнасці, ні кароткай перадышкі: увесь час тут ідзе жорсткае барацьба і малейшая неасцярожнасць у ацёны абстаноўкі, у дзеяннях паражжае непараўнальнымі вынікамі, за якія могуць непараўнальна жыццём партызанам, тысячы людзей, у тым ліку жанчыны і дзеці, якія абараняюць партызаны.

Г. Шчарбатава цікавіць болы за ўсё псіхалогія людзей барацьбы, іх унутраныя складаны свет. Кожны герой надзелены сваімі выдатнымі рысамі, характарам. Вось, напрыклад, камбрыг Шушт — вайсковы чалавек, кавалерст у мінулым часе. Гэта чалавек «самалюбны, аматар ўсялякіх малебеспечных, але гучных спраў». Ён заўсёды кідаўся туды, дзе можна было раптам бліснуць перад камандаваннем. Гэта стварыла яму рэпутацыю адважанага і рашучага камандіра, якую ён усяляк намагаўся падтрымліваць. Вось і цяпер ён падымае: «У дзякую хвіліну для штаба ён, Шушт, першы прайшоў яму на дапамогу. Тут, чаго добрага, можна і ардан адхадзіць». У гэтым жаданні — увесь Шушт. Прыстойна паводзіць ён сябе і ў асаблівых жыццё, у адносінах да жанчын. Шушт у цяжка прыходзіцца расплочацца за свае недастаткі ўчынк і толькі дапамога і падтрымка людзей жалезнай волі, сапраўдных таварышаў ратуе яго ад немінулага падзення.

Вобраз савецкай жанчыны, патрыяты Радзімы, маці, таварыша пакааны ў асабце жонкі камбрыга Дулебы — Антаніны Мікалаўны. Вучылася яна ў Мінску. Пасля вучобы — замужжа і ўрачыцкая слова: усе жыццё іці разам. Павалілі дзеці — Васіль і Валя. Валя, партызанка — і верная жонка ізе з мужам біць ворага.

Жалюшы лёс пацалуў моцную сямю. Антаніна Міхайлаўна з дзецімі трапіла ў лашы гітлераўскіх катаў. Ні катаванні, ні правакацыі, ні смерць яе дзіцей не зламалі волі беларускай жанчыны: яна памірае як герой, не выдаючы партызан, іх штаба. Хіба гэты беларуская жанчына не родная сястра Зоі Касмадзян'янскай і Лізы Чайкінай? Так, гэта жанчына дастойна вайны, уздычнай памці сваёй народа, Жанчына-Мамі, беларуская жанчына-партызанка!

Нават у самых суровых умовах жыцця людзі застаюцца заўсёды людзьмі. Патуці малодзіцы, любі і не гасуць нават у партызанскіх напружаных буднях.

Наташа Луцэч — па падпольнаму прозвішчы Ніна Ляльчук, зусім яшчэ малая дзіўчына. Ідзе на геранічны позыві, каб здабыць важнейшыя ваенныя планы гітлераўцаў. Яна развітваецца са сваім каханым — смелым разведчыкам, балістам Віктарам Таміліным. Праз складаныя выпрабаванні прайшла іх любоў і стала яшчэ болы прычарай. Наташа выходзіць пераможцам. Разам з аўтарам мы радуемся таму, што зноў яна разам з Віктарам. Яны, маладыя, шчылівыя, павінны жыць!

У аповесці паказваюцца і сілы нараджа лагера — гітлераўскія вакаі, якія ішлі на ўсялякія каварствы, прадчуваючы сваю пагібель. Георгі Шчарбатаў даволі коратка, але выразае рысуе гестапаўца Фогеля. У сваёй ідэйнай барацьбе з беларускім народам захопіў карыстацца паслугамі масовых здраднікаў — людзей, якія лічылі сваё пакрыўджанні Савецкай уладай, — кулака Сямідрава, нацыяналіста Палына, які вярнуўся з эміграцыі ў свой былы маёнтак, памешчыка Віталія Шпакоўскага і іншых ім падобных. Гэтыя людзі меркавалі, што надыйшоў, нарэшце, час расліты з Савецкай уладай і камуністамі. Вось чаму барацьба ў тыле (гэту думку сцявяджае аўтар) набывае яшчэ болы складаны характар: партызанам патрэбна высокая пільнасць, здольнасць беспамылкова разглядзець ворага і сурова пакараць яго. Так яно і было: амаль ні адзін са здраднікаў, які іх шчафаў, — готбергаў, ромаў, Фогеляў і дэмаў, не мінаваў заслужанай кары.

Добра ведаючы народную мову, побыт свайго народа, Шчарбатаў удаля выкарыстоўвае жарты і прыслоды, буючыя ў жыцці. Партызанам спатрэбіліся пра ворага, якія, як і зброя, трапіла б'ю

ТВОРЧЫЯ ПАРТРЭТЫ

Выдатны майстар жыванісу

Валентін Віктаравіч Волкаў да правы лічыцца адным з лепшых майстроў выяўленчага мастацтва рэспублікі, творчасць якога прасякнута балерам жывапісцаў...

школьных укладаў, якія пера-шкідвалі творчому фарміраванню мастака, яго зольнасці глыбока адлюстравалі значныя тэмы сучаснасці.

В. Волкаў таксама захапляецца пейзажам і партрэтамі жыванісам і аддае ім увагу матывам прыроды.

вае на далейшае развіццё творчасці мастака. Ён актыўна працуе ў Беларускай дзяржаўнай вышэйшай, займаецца ілюстраваннем класічнай літаратуры, выкананнем графічных работ...

Першыя гады творчасці мастака ў сталіцы рэспублікі вызначаліся выкананнем раду значных урадавых заданняў. У 1930 годзе В. Волкаў быў даручаны роспіс вакала на патронічнай станцыі ў Негарэ-літам. Тэматыка жыванісцаў кампазіцый адлюстравала вялікі сацыялістычны пераўтварэнні, які адбываліся ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы...

Далейшае развіццё тэмы працы адбываецца ў карціне «Перадача вопыта», напісаная на канкрэтным матэрыяле жыцця рабочых Мінска. Любымі героямі гэтай кампазіцыі, як і іншых твораў, — простыя савецкія людзі, занятыя мірнай стваральнай працай, аддаючы сваю работу, фабрыцы. Гэта нашы сучаснікі, з іх унутрынасцю, думкамі і настроямі, якімі жыве ўвесь народ.

Цяжка назваць значнае мерапрыемства ў даваенны Мінску, у якім не прымаў бы актыўнага ўдзелу В. Волкаў. Наадварот, самае аказанае і складанае заданне часцей за ўсё выконваў мастак, спрыта-кванна рывалюцыі, змелы кампазітар, зліўшы мастацкага фармалення. Так было з роспісам у Негарэлітам, з такімі конкурснымі работамі, як герб БССР, які жыванісу даваўся В. Волкаву. Так было з роспісам фрызав павільёна БССР на Усеагульнай сельскагаспадарчай выставі па тэму «Кастрычнік на Беларусі», цудоўна напісаным маслярнай тэхнікай і выглядае барэльефа, які гэтыя патрабавала архі-тэктура павільёна.

Актыўнаму ўдзелу мастака на Усеагульнай і рэспубліканскіх выстаўках і яго твораў заўсёды вылучаліся з сродку іншых свайго законнасцю думкі, акадэмічнай дасканальнасцю формы, прафесійнай здаможнасцю. На даваенных выстаўках глядач памітае вышэй памяненныя творы, карціну «Я. М. Сярдлоў на гістарычнай нарадзе ЦК партыі большавікоў у 1917 годзе, уладкаў жаночы партрэт, паказаны на выстаўцы 1940 года.

Не прайшлі без следу для мастака ваяцкія гады Вялікай Айчыннай вайны. Разбураныя ворагам сталіца, здыкі і катанні над сумленнімі савецкімі патрыстамі ў казематах нямецкіх фашыстаў, вялікі ахвары народа ў барацьбе з акупантамі... Выпрабаванні вайны яшчэ болей узвышлі ганаровае імя савецкага чалавека, глыбокае да яго вагагу.

Вядомым было хваляванне В. Волкава ў час сустрэчы ў памятную раніцу 3 чэрвеня 1944 года з першымі савецкімі танкамі, якія вывазілі германскую сталіцу Берлін. Незабытая падзея нарадзіла на вясці, індустрыялізацыю ў рэспубліцы. За ўсёй гэтай грамадзянскай будоўляй мастак бачыў жывых савецкіх людзей, іх самаахварны працоўны героізм, які натхняў яго на творчыя заданні, умяшчэнне чыста адважнасці, яго абавязак перад савецкім мастацтвам. Значнае роспісавы павільёнаў ішч і таму, што ўзялімае беларускі жыванісу да вырашэння буйных наладзеных тэм.

Што ён ствараў мастак, карціну ці партрэт, пейзаж ці наюрмор, маслярны звод або звычайны графічны накід, кожная работа яго заўсёды нясе на сабе адбітак шырокага сумлення, без усякага падзелу на першарады і другарады творы. З пад кісці В. Волкава не выходзілі недабражыццельныя эталонныя работы. Мы пры-квілі бачыць мастака ўвесь час за працай над творами, на якіх зольныя сапраўдны май-стар, які разумее сваю адказ-насць і свай абавязак перад глядачом і грамадствам.

За шмат год свайго твораўч і педагагічнай дзейнасці Валентін Віктаравіч Волкаў унёс значны ўклад у справу развіцця і станаўлення беларускага савецкага выяўленчага мастацтва, у галіне выхавання нацыянальных кадраў мастакоў рэспублікі. Глядач любіць і цініць творчасць мастака як праўдзівую адлюстраванне жыцця народа, як праўдзівы гарачай да яго любі і адданасці.

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

Да заканчэння тэатральнага сезона

Поспехі і няўдачы аднаго спектакля

Гродзенскі абласны драматычны тэатр скончыў дванаціцаты сезон. У мінулым сезоне калектыв паказаў восем новых п'есаў.

Галоўны рэжысёр тэатра, заслужаны артыст БССР І. Папоў паставіў п'есы А. Кро-на—«Глыбокая разведка», Э. Рэмка—«Апошні прыпынак», П. Васілеўскага—«Год здыянення», М. Мусіенкі—«Слухайце, та-варышы патомкі», М. Янукевіча—«Такая любоў». Спектакль «Апошні прыпынак» ставіў рэжысёр А. Геранбург, артыст Г. Глінацкі—твор Флетэра «Як кіраваць жонкай», «Дзя-лок» А. Таістога—рэжысёр А. Геранбург.

Апошняя прэ'ера сезона—«Дзялок». П'е-са была напісана А. Таістым у той час, калі таленавіты рускі пісьменнік пася-складанай унутранай барацьбы шалкам па-раў з буржуазнай культурой. Непрымыр-на вяржаюцца да капіталістычнага свету чыстасця, цынём і разбэшчэнні пра-сакнута п'еса. У вострым сатырычным пла-не выкрываюцца ў ёй заганы буржуазна-грамадства Германіі ў перыяд Веймарска-га рэспублікі ў пачатку 20-х гадоў наша-га стагоддзя.

Нават у тым выглядзе, у якім п'еса па-стаўлена ў Гродзенскім тэатры, яна ха-вала ў пэўнай ступені свай сатырычнае гу-чанне і наоносіць удары па буржуазнаму грамадству.

Але п'еса лавала куды больш магіч-насцю. Рэжысёр жа, а за ім выканаўцы за-хвалілі вынікамі і гэтым збылілі і і спектакль. Тэатр тут паўтарыў сваю па-ступку, калі бездабрына саправаў паста-ноўку класічнай камедыі Баршчэў «Вясел-ле Фігары». Усёго гэтага можна было б па-бегчы, калі б рэжысёр Геранбург зра-біў акцент не на гэтыя, а на савельныя па-дтэксты п'есы, на яе «дургі» план.

Сваа назва п'есы «Дзялок» вызначае ролю галоўнага героя—амаральнага дзя-ка Мебіуса. Па задуме А. Таістога Мебіус некалі быў таленавітым маладым паэтам і ў іншых умовах мог бы стаць карысным і наважым дзеячом літаратуры. Але ва- ўмовае капіталістычнага акружэння, сярод плавае паўгалоднага існавання, якім вы-жываўся ў гэтым перыядзе, акінуў ма-ладушнага існавання, на ашуканую стаітава і адрыву існавання, Мебіус—ра-бавішчы і саправады маральна буржуазнага грамадства. Ён засвоў яго звырныя за-

коны, дайшоў да мяжы цынём і мараль-нага разладжэння.

Але не такім паказвае свайго героя вы-канаўца гэтай ролі артыст В. Трагубаў. Бонкавы даданыя артыста прынаблі-ваюць яго прафесіянальнае майстэрства не вы-клікае нараканняў, але няправільны трактоў-ка вобразу героя прыводзіць да таго, што глядач бачыць у Мебіусе—Трагубае ней-кага рамонтчыка героя, які выклікае ў пэўнай ступені жал і сымпатыі. А між тым Мебіус—гэта маласанаўскі смелы дур-павялічаны ў многа разоў і пераносены ў абстаноўку XX стагоддзя, у эпоху крайняга разладжэння буржуазнага грама-дства. Фінальны сцэна п'есы паказвае са-праўдную сутнасць гэтага героя. Вільш, што ён пайдзе далей у свай «здыяненні», будзе ламаць на сваім шляху ўсе пера-шкіды. А. Таістой прадабрыла намаляваў у Мебіусе будучага нямецкага фашыста, які прынесе столькі няшчасця ўсім народам, у тым ліку і нямецкаму. Няўдача трактоў-кі вобразу Мебіуса ўжо вызначае не з-ўсім вернае гучанне ўсёго спектакля ў ш-ль.

Другую важную ролю ў п'есе выконвае вопытны стары дзялок, пан Компас (артыст Я. Кімберг). Гродзенскі глядач прывік сімпатызаваць таленавітаму артысту, які паспяхова сыграў у тэатры дзесяткі разна-стайных ролей. Аднак ролю Компаса ён і-грае данабокова, прасталінейна. Я. Кімберг надаў больш увагі вонкавай, камедыйнай, свайго трагедыя трактоўкі вобразу свайго героя і не знашоў пры гэтым неаб-ходнага малакопа, паршывы пачуццёвыя меры. Компас у выкананні Я. Кімберга—напор-ты, грубы, прамітыўны ў свайх дзеяннях і вывадах чалавек. Гледач не разумеў, ча-му такі абмежаваны розумам суб'ект стаў буйнішчым фіналістам вараінам, «каралём брыж», здылёў сабраць сабе та-кое вялікае багацце.

Роль яго сына—маладога Гары Компа-са—іграе артыст А. Хварасцін. Ён на-лежыць да тэатральнай моладзі, і да гэтага часу яму дыводзілася выконваць ролі са-велькіх маладых людзей—студэнтаў ці ра-бочых. Такія ролі заўсёды ўдаваліся акцё-рам. Да гэтага часу ў Гродзенскім тэатры яшчэ ідзе спектакль «Калі тыне аканя», дзе А. Хварасцін з'яўляецца лепшым вы-канаўцам. Але роля Гары Компаса зусім індыўдуальнасці маладога выканаўцы. Па п'есе Гары Компас—чалавек, да канца саправады маральна капіталістычнага гора-да, які ўнаследваў ад свайго бацькі по-гляд на жанчыні і на каханне, як на рэ-дкі кулі і продажу. Марнартаўства і за-бясчэны вобраз жыцця зрабіў з яго ш-ніка, камбінатора, пазабалега ўсёміх маральных нормаў.

Паказваў усёбакова свайго героя аказа-лася выканаўца не пад ліку. А. Хварасцін не знаходзіў для свай ролі патрэбных смельх вырашэнняў, і ад гэтага глядач не ва ўсім верыць герою, не ўспрымае яго, як тыповага прадстаўніка «златы моладзі».

Кожны дзень я прыходзіў на работу ра-ней, каб сустрэць тваю спуду, але тваю мі-ласці ўсмушчу. Я быў шчаслівы, чаканючы зручнага моманту, каб прызнацца табе ў каханні.

Але хіба адгадае чалавек, што яго на-патак.

Наўны захоплены сваім пачуццямі, я не адразу разумеў, чаму так часта захо-дзіў у наш кабінет лейтэнант Ушакоў; ён быў памочнікам начальніка штаба па страв-явой часці, мя ж прававаў і каніцыйна-і харчова-фуржачнага забеспячэння.

Я ведаў Ушакова з першых дзён свай-сваёй службы ў моцнастравым паку. Мне ён падабаўся сваім розумам, зціцічнасцю, стройнай выпраўкай, у ім я бачыў чала-века вайсковага менавіта па прызначэн-ню, а не толькі па абавязку. Я схіляўся перад ім у павале. Мо таму, заўважыўшы яго пр-хільнасць да дзея Данута, я стаў яшчэ больш насьмелым. Не, у мяне не хапіла ра-шучасці ўступіць у суперніцтва з Уша-ковым. Не таму, што ён—афіцэр, а я—пісар, салдат; я бачыў, да каго хілялася ты, Данута...

Неўзабаве ў мя паказаліся... Як я за-здрыў вамі! Часта цылімі начамі думаў і думаў. Што толькі ні лезла б галаву! То мне хацелася каб ты разлюбля Ушакова. То мройся нейкі самавладны чынак у ім і кабце. То я марыў сустрэць лепшую за ця-бе дзяўчыну, каб мне пазыздрасціў нават Ушакоў.

Увясну ў цябе нарадзілася дзяўчынка. І вось—вайна...

Але не такім паказвае свайго героя вы-канаўца гэтай ролі артыст В. Трагубаў. Бонкавы даданыя артыста прынаблі-ваюць яго прафесіянальнае майстэрства не вы-клікае нараканняў, але няправільны трактоў-ка вобразу героя прыводзіць да таго, што глядач бачыць у Мебіусе—Трагубае ней-кага рамонтчыка героя, які выклікае ў пэўнай ступені жал і сымпатыі. А між тым Мебіус—гэта маласанаўскі смелы дур-павялічаны ў многа разоў і пераносены ў абстаноўку XX стагоддзя, у эпоху крайняга разладжэння буржуазнага грама-дства. Фінальны сцэна п'есы паказвае са-праўдную сутнасць гэтага героя. Вільш, што ён пайдзе далей у свай «здыяненні», будзе ламаць на сваім шляху ўсе пера-шкіды. А. Таістой прадабрыла намаляваў у Мебіусе будучага нямецкага фашыста, які прынесе столькі няшчасця ўсім народам, у тым ліку і нямецкаму. Няўдача трактоў-кі вобразу Мебіуса ўжо вызначае не з-ўсім вернае гучанне ўсёго спектакля ў ш-ль.

Другую важную ролю ў п'есе выконвае вопытны стары дзялок, пан Компас (артыст Я. Кімберг). Гродзенскі глядач прывік сімпатызаваць таленавітаму артысту, які паспяхова сыграў у тэатры дзесяткі разна-стайных ролей. Аднак ролю Компаса ён і-грае данабокова, прасталінейна. Я. Кімберг надаў больш увагі вонкавай, камедыйнай, свайго трагедыя трактоўкі вобразу свайго героя і не знашоў пры гэтым неаб-ходнага малакопа, паршывы пачуццёвыя меры. Компас у выкананні Я. Кімберга—напор-ты, грубы, прамітыўны ў свайх дзеяннях і вывадах чалавек. Гледач не разумеў, ча-му такі абмежаваны розумам суб'ект стаў буйнішчым фіналістам вараінам, «каралём брыж», здылёў сабраць сабе та-кое вялікае багацце.

Роль яго сына—маладога Гары Компа-са—іграе артыст А. Хварасцін. Ён на-лежыць да тэатральнай моладзі, і да гэтага часу яму дыводзілася выконваць ролі са-велькіх маладых людзей—студэнтаў ці ра-бочых. Такія ролі заўсёды ўдаваліся акцё-рам. Да гэтага часу ў Гродзенскім тэатры яшчэ ідзе спектакль «Калі тыне аканя», дзе А. Хварасцін з'яўляецца лепшым вы-канаўцам. Але роля Гары Компаса зусім індыўдуальнасці маладога выканаўцы. Па п'есе Гары Компас—чалавек, да канца саправады маральна капіталістычнага гора-да, які ўнаследваў ад свайго бацькі по-гляд на жанчыні і на каханне, як на рэ-дкі кулі і продажу. Марнартаўства і за-бясчэны вобраз жыцця зрабіў з яго ш-ніка, камбінатора, пазабалега ўсёміх маральных нормаў.

Паказваў усёбакова свайго героя аказа-лася выканаўца не пад ліку. А. Хварасцін не знаходзіў для свай ролі патрэбных смельх вырашэнняў, і ад гэтага глядач не ва ўсім верыць герою, не ўспрымае яго, як тыповага прадстаўніка «златы моладзі».

Кожны дзень я прыходзіў на работу ра-ней, каб сустрэць тваю спуду, але тваю мі-ласці ўсмушчу. Я быў шчаслівы, чаканючы зручнага моманту, каб прызнацца табе ў каханні.

Але хіба адгадае чалавек, што яго на-патак.

Наўны захоплены сваім пачуццямі, я не адразу разумеў, чаму так часта захо-дзіў у наш кабінет лейтэнант Ушакоў; ён быў памочнікам начальніка штаба па страв-явой часці, мя ж прававаў і каніцыйна-і харчова-фуржачнага забеспячэння.

Я ведаў Ушакова з першых дзён свай-сваёй службы ў моцнастравым паку. Мне ён падабаўся сваім розумам, зціцічнасцю, стройнай выпраўкай, у ім я бачыў чала-века вайсковага менавіта па прызначэн-ню, а не толькі па абавязку. Я схіляўся перад ім у павале. Мо таму, заўважыўшы яго пр-хільнасць да дзея Данута, я стаў яшчэ больш насьмелым. Не, у мяне не хапіла ра-шучасці ўступіць у суперніцтва з Уша-ковым. Не таму, што ён—афіцэр, а я—пісар, салдат; я бачыў, да каго хілялася ты, Данута...

Неўзабаве ў мя паказаліся... Як я за-здрыў вамі! Часта цылімі начамі думаў і думаў. Што толькі ні лезла б галаву! То мне хацелася каб ты разлюбля Ушакова. То мройся нейкі самавладны чынак у ім і кабце. То я марыў сустрэць лепшую за ця-бе дзяўчыну, каб мне пазыздрасціў нават Ушакоў.

Увясну ў цябе нарадзілася дзяўчынка. І вось—вайна...

Але ты загарвал яна Літвінка: — Недадэка, кіламетраў праз сем, паві-нен быць паром. Вагн,—зварылася яна да Ушакова,—знайзі на карце вёску Вукмер-ге, гэта, вядзецца, там...

Між тым, становішча наша ўскладняла-ся. З хваста калоны прыбег салдат і дала-жыць Ушакову, што камандзір першага ба-тальёна загінуў, камандаванне ўзяў на сабе камандзір трансфартнай роты, бо страв-явога афіцэра ў паку больш не аталоса. Дал-ей салдат павадаў, што рота прыкры-цтва, пакінута на паўстанку, змята, і пра-ціўнік рухаецца па дарозе, вось-вось насьці-не калону.

Следам жа прыбег другі салдат і сказаў, што некалькі машын перабралася праз ка-наву, але камандзіраў няма, ніхто не ве-дае, што рабіць.

Ушакоў раскрасіў пляшчэцку, дастаў кар-ту, стаў разглядаць яе. Праз колькі хві-лін сказаў: — Да бліжэйшага моста кіламетраў два, ішчыць па прамоў лініі, але так не пра-дзецца.—Ён памачуў, зноў паглядзеў на карту і скончыў:—А ў аб'езд ехаць—неможна.

Мы ўсе маўчалі. Перад кожным з нас паўстала трагічнае пытанне: «Дзе вы-хад?»

Але тут загарвал яна Літвінка: — Недадэка, кіламетраў праз сем, паві-нен быць паром. Вагн,—зварылася яна да Ушакова,—знайзі на карце вёску Вукмер-ге, гэта, вядзецца, там...

Вукмерге вось,—пароз хвіліну абдака-ў Ушакоў,—але нікі паром тут не абдака-ў, толькі млыні.

Праўда, там млыні, там і паром, ця-пер я ўжо цвёрда пераканана,—адказала Данута.

Марудзіць нешта было. Ушакоў гэта разумеў.

— Данута,—сказаў ён,—ты падблзе з гэтым салдатам, ты павіна неадкладна ісці адсюль... Ты дапаможаш знайсці даро-гу да парому.

— Добра,—лезь чутна адказала яна,—толькі ты, Вага, беражы сабе...

Салдат і Данута пайшлі ўлева, праз жыта, да машын. Ушакоў накіраваўся ў канец калоны, нахаду аддаючы распарад-жэнні. Мне ён загадаў быць з ім. Я ішоў моўчкі, як бы ў здрантвенні; у маіх вачах стаяла Данута, мужная, суровая, ціхая; я думаў пра Ушакова, стараючыся адгадаць яго думкі ў гэты час...

Далей усё адбылося хутка. Варожая вайска насьціла нас. Ушакоў ўдалося ар-ганізаваць абарону, ён стаўся ўсё зра-біць, каб выратаваць тэхніку— машын, гарматы, радыёстанцыі. Але сілы былі вяржаны. І боў быў кароткі, хонь жорсткі. Адступалі мы хутка, без па-нік,—беглі да машын, якія пераправіліся (Заканчэнне на 4-й стар.)

Тэатральная хроніка

У Ленінград і Маскву на канцэрты вы-ехаў галоўны дырыжор Беларускай дзяр-жаўнай філармоніі В. Дуброўскі. У пра-граму яго выступленняў уключаны творы Чайкоўскага, Бетховена, Моцарта, Вэбера і іншых.

З поспехам прайшлі ў Слуцку і Гомелі

Перадавы кінамеханікі

Дзесяць год Сямён Бурштэйн раз'язджае па Хойніцкаму раёну з кінаперасоўкай. Ён—адзін з лепшых кінамеханікаў раёна. Бурштэйн кожны месяц выконвае планы па абслугоўванню насельніцтва не менш чым на 300 прэзентаў. Стараны кіна-механік дае ў месца па 50—55 кінасеансаў пры заданні 23—25.

І. АНКУДОВІЧ.

Аркадзь МАРЦІНОВІЧ

Бываюць неспадзяваныя сустрэчы, што ўскладняюць усю тваю істоту; пасля толькі дзіўна даецца: трэба ж было так здарыцца!

Сцюдзёным лютым днём я блукаў па Мінску. Народа перадавікоў сельскай гаспадаркі, куды я прыхаў, павіна была пацяцка толкі заўтра. Рабці не было ча-го, і я з радасцю абыходзіў вуліцы і пло-шчы, узіраючыся ў новыя будынк і шыр-ды, у творы мінчан. Апрагнуты я быў до-лгі, і мне не замінала нават завярнуць, што ўсхадзілася з самай раіцы. Нарэшце, я стаімуся і зайшоў у рэстаран. Ужо была пара абеду, людзей у рэстаране было мно-га. Я ледзь знайшоў месца; сеў за столік ля дзвярэй, амаь на праходзе. Доўга да-валяло чакаць афіцьянту, а яшчэ даў-жэй—пакуль прынёсла яна абед. Мне, вясковому чалавеку, з непрывычкай абрыдла гэтае чакаанне. І, відаць, ад гэтага настрою мой саправады, стала журботна. Я нежк востра адчуў, што не дома, і мне задалася ішчы мілейшай шыха вёска над Прыпяч-чэм.

У задуманні я не адразу звярнуў ува-гу на наведвальніцу, што села за мой сто-лік. А калі глянуў—чамусьці адразу за-быў на сваю журботнасць. Не, яна не пры-гаджае. Але нешта ваінае адчуць я ў по-глядзе яе спакойных вачэй, у правільных лініях яе смуглага, крышчу скуластага твару. І яшчэ, што адразу кінулася мне ў вочы,—гэта коротка падстрыжаныя русыя валасы, завітыя спераду, і модны, бэзавата колеры кавальчонкі. Я падумаў спачатку, што яна не з Беларусі. Пасля адзін момант мне задалося, што я недзе бачыў гэтую дзяўчыну. Хацелася загарварць з ёю, але ніяк не мог прыдумаць зачпкі. Яна ця-чала кніжку і толкі час-ад-часу павароч-вала галаву, каб паглядзець, ці не ідзе афіцьянтка. Адзін раз я сустрэўся з ёю па позіркам. Яна не збытжылася, а спакойна глянула мне ў вочы; я ж, наадварот, па-хлпанечна сымеўся.

Нарэшце, афіцьянтка прынёсла мне абед і ўзялася прымаць заказ ад майёй суседкі. Я ўсёхвалюся ў іх скупую гаворку. Не-знаючка гаварыла дасканала па-беларуску, але зноў жа ў я вымаўлялі мне адчувацца нешта не рускае і не беларускае.

Я пачаў есці. І раптам, пасмажыўшы, ужо наўра паршывы загарварць з незнай-кай. Нібыта будзе што будзе!

— Адкуль вы прыхалі?—запытаўся я, не знайшоўшы нічога разумнейшага, каб

АПАВЯДАННЕ

пачаць гаворку, і разгубіўся. Але дзяўчына дабрабыцтва глянула на мяне, усміхнулася і адказала: — З Літвы.

Не ведаю, што сталася са мною. Кроў хлпанула мне ў твар, зрабілася гарча. Ад-ка я адкінуўся ў майні сэрцы далёкім успамінам; у адзін момант у памяці зноў ажалі малаўкі, якія не забудуцца, мабыць, да скону...

1941. Тое лета хочацца назваць чорным. Абувглненя шклеты дамоў на чыгуначным паўстанку. Густы дым вогнішчаў заслілаў неба. Перакапаная траншэямі і акапімі, абсмаляная выбухамі і стрэламі зямля. Чорная ад пылу і гора салдацкія твары...

Тры дні і тры ночы трымаў полк ру-беж на прыгранічным літоўскім паўстанку. Вось ужо маўчаць нашы гарматы — няма сарадаў. Вось ужо нязрушны стаіць бач бензіну, замаскаваная ў лес, танкі. Вось ужо замкнулася варожая калона...

Увечары мы атрымалі загад адступіцца на ўсход. Трэба было перабрацца праз акру-жэнне. Ноч дапамагла нам у гэтым. На доўгім мы ўжо былі далёка ад паўстанка. Але наперадзе — Вілія. У чых руках моц, ці ішч там немцы — мы не ведалі. Гняныя заданнем хутчэй праправаца да сваіх, да лініі фронту, мы не адчувалі не-бяспекі і збывалі на перасцярогу.

Калі чынамчарвоны дыск сонца вышліў за неабхільну, мы набліжались да вёскі. За вёскай, крыху ўправа,—мост.

Ранішняя пішчына панявала ў прыродзе. Бяскармае цёмнааблітае неба здавалася лядогным, мірным. Шых шпінталас абжа-на паабвала лароў. Усё было так, што хацелася часам збыцца на ваіну...

Наша мотакалона расцягнулася мо на некалькі кіламетраў. Ледзь не галава да-сынула вёска, які агульшаныя ўдары фа-шыскай артылерыі абрушыліся на нас. Некалькі паралітых машын адразу загар-заліся. Рух калоны спыніўся. Следам на-ляцелі самалёты, пачалі бомбавіць. Справа, з-за жыта, загарвалі варожыя мінамётны.

Назад лароў не было: там, незале жа чы-гуначнага паўстанка, асталося варожая калона, да якіх мы ледзь змаглі адвартацца, пакінуўшы роту прыкрыцця.

Уцяляем машыны рванулі ўлева, па-жытнёвым полі, але палетак быў неважкі, за ім адразу ж пачынаўся поплаў, перар-

машыны перабраліся праз прыдарожную канаву і зніклі ў жыцце.

Ні слова больш не кажучы, я пабег на-пракці да Ушакова. Следам моўчкі рухалі і мае таварышы.

Я бег і, зацэпца, шаптаў: «Данута... Літвінка...» Што рабілася ў майні сэрцы? Мне не ваявала на ваіну, яго поўнілася па-чужымі каханнем, яго нешта прагала... Чаму гэты я забяцё пра не, калі чынуць ў

Да дзён польскай культуры ў Беларусі

У Польскай Народнай Рэспубліцы

ПІСЬМЕННІКІ ПРА СВАЮ ТВОРЧАСЦЬ

Часопіс «Жыццё літэратуры» пачаў друкаваць гутаркі з вядомымі польскімі пісьменнікамі.

Леон Кручкоўскі ў нумары за 6 красавіка адзначае, што ад староння драматычнага твораў ён перайшоў да празаічных, спрабаваў і новым для сябе жанры апазіцыяналізму. Пісьменнік распішаў работу над буйным празаічным творам, які будзе тэматычна звязаны са знаходжаннем аўтара ў лагерах для венавалонных у 1939—1945 г.

Л. Кручкоўскі неаднаразова падкрэслівае ў сваёй гутарцы, што ён не падаўся «моцным пільмам» і шэраг стаіць на рэалістычных пазіцыях. «Чалавек у працэсе яго грамадскага развіцця — вось што мяне як пісьменніка найбольш цікавіць», — адзначае ён. Пісьменнік распішаў абаране ад нападу рэвізіяністаў «дзіўна тэндэнтную літаратуру» і з гэтых пазіцый крытыкуе за адход ад рэалізму некаторых маладых аўтараў.

У тым жа нумары змешчаны выказванні Марыі Дамброўскай і Яна Віктара. Старэйшая польская пісьменніца рыхтуе да друку кнігу артыкулаў і нарысаў пра вядомых англійскага пісьменніка, паяна па паходжанню, Джэфэра Конарада, стагоддзе дзень нараджэння якога адзначалася наўдана. Дамброўская працягвае работу над вялікім раманам на сучасную тэму. Яна Віктар заканчвае аповесць «Кханне срод палачных узгоркаў» і прыступіў да падрыхтоўкі дванадцяттомнага збору сваіх твораў.

НОВЫЯ ФІЛЬМЫ
З кожным годам павялічваецца ў Народнай Польскай вытворчасці мастацкіх фільмаў. У 1956 г. іх выпушчана ўсяго сем, у 1957 — ужо 13. Сёння вырабляецца вышэй, на экраны 18 мастацкіх фільмаў, а ў бліжэйшы час давесці гэтую лічбу да 25. Развіццю польскай кінематграфіі ў значнай ступені садзейнічае ўдзяленне на студыях самастойных творчых калектываў.

Штодзённым «Фільм» дае станоўчы ацэнку першым фільмам 1958 г. Гэта — камедыя «Ева хоча спаць» і «Дажалівы ліпеня». У першым з гэтых фільмаў, па-

стаўленым рэжысёрам Е. Заржыцкім, расказваецца пра прыгоды маладой дзяўчынкі, якая трапіла ў незнамы горад і шукае, дзе б пераначаваць. З галоўнай роллю паспяхова справілася маладая артыстка Барбара Квяткоўска.

На польскіх кінастудыях паспяхова ідуць здымкі новых фільмаў. Некалкі твораў прысвечаны барачыце з фашысцкімі захопнікамі. «Таблеткі для Аўрэліі», «Гданская пошта», Камедыя «Галёшы шчасце» рыхтуе Лодзінская кінастудыя. Аўтары выкарысталі сюжэт казкі Андэрсена, аднак перанеслі дзеянне ў сучасную Польшчу. Цікавая гісторыя фільма «Салат каралева Мадагаскара», які ставіцца рэжысёрам Е. Заржыцкім па аднайменнаму старадаўняму вядомаму Дабражанаўскага.

У 1938 г. паэт Юліян Тувім напісаў на ім сумесна з Е. Заржыцкім сцэнарый фільма, аднак поўнаму рэалізаваць яго перашкозіла вайна.

ЮБІЛЕЙ ВЫДАТНАГА ЭТНОГРАФА
Споўнілася 70 год дзень нараджэння вядомага даследчыка мінулага славян, члена Польскай акадэміі навук, загадчыка кафедры этнаграфіі славян Кракаўскага ўніверсітэта Казімежа Машиньскага.

К. Машиньскі па праву лічыцца вядомым польскім этнографам. Ён напісаў вялікі трохтомны твор «Народная культура славян», апублікаваў звыш ста навуковых прац. Яшчэ да першай сусветнай вайны прафесар Машиньскі быў у Заходняй Беларусі і на Палессі. У 20—30-я гады ён працягваў знаёміцца з жыццём беларускага народа, стаў адным з лепшых знаўцаў беларускай этнаграфіі. Матэрыялы сваіх даследаванняў выкладаў у такіх працах, як «Усходняе Палесся» (1928), «Кульцевае з'явіліся на Заходнім Палессі» (1929), «Аб мезаліта-этнографіі даследаванняў на Палессі» (1932). Асобныя каштоўныя думкі аб беларускай этнаграфіі знаходзяцца таксама ў творах Машиньскага больш агульнага зместу.

ВЫСТАЙКА ТВОРАў МАСТАКА ТАРАНЧЭўСКАГА
У Варшаўскім народным музеі адкрыта выстаўка твораў аднаго з найбольш вядомых сучасных польскіх мастакоў Вацлава Таранчэўскага. На ёй прадстаўлены вынік

дванацінацігадовай дзейнасці мастака — 80 вялікіх палатнаў, 13 акарэтай, многія малюнкаў тушшю і алоўкам. Вацлаў Таранчэўскі, прафесар Кракаўскай акадэміі мастацтваў, займаецца таксама манументальным насьценным жывапісам.

НОВАЕ ДАСЛЕДАВАННЕ ПРА ДЗЕМБОўСКАГА

У Варшаве выйшла кніга вядомай літаратуразнаўцы Марыі Жміргодскай «Эвард Дзёмбоўскі і польская рамантычная крытыка». Аўтар аналізуе стаўленне светлагляду палымянага рэвалюцыянера і філосафа, указвае, што на эстэтыку Дзёмбоўскага ў першую чаргу мелі ўплыў польскае рэчывасць і творы Вялікага. Ідзі німешкіх філосафаў мелі тут другароднае значэнне. Жміргодска працягвае літаратурны праграму Дзёмбоўскага з поглядамі яго папярэднікаў і сучаснікаў, лічыць яго адным з першых польскіх «паэтыкаў». Работа М. Жміргодскай, як сцвярджае часопіс «Жыццё літэратуры», мае вялікае значэнне ў барацьбе супраць сучасных польскіх прыхільнікаў «мастацтва для мастацтва».

«ГОД МІКЦЕВІЧА» ПРАЦЯГВАЕЦЦА

У канцы 1955 г. перадавая грамадскае ўсяго свету ўрачыста адзначыла стагоддзе з дня смерці Адама Міцкевіча. Аднак, як указвае часопіс «Творчасць», год Міцкевіча працягваецца і да гэтага часу. Вучоныя розных краін ствараюць работы, прысвечаныя жыццёваму і творчаму шляху вялікага польскага паэта.

Толькі ў Польскай Народнай Рэспубліцы за мінулы год выйшла каля 20 даследаванняў пра Міцкевіча. Сярод іх — «Міцкевіч і антычнасць» Т. Сінко, «Падарожжы Міцкевіча» Стэфані Падгорскай-Аколу, работы Пшыбоса, Скарвінскай і іншых літаратуразнаўцаў.

Часопіс «Творчасць» дае высокую ацэнку некаторым зарубежным, у першую чаргу савецкім, выданням, прысвечаным творчасці Адама Міцкевіча. Заслугоўвае значнай увагі таксама сусветнай артыкулаў «Адам Міцкевіч і сусветная літаратура», выданыя Каліфарнійскім універсітэтам на сродкі, сабраныя перадавымі коламі польскай эміграцыі. У кнізе асобнае гэта грунтоўна артыкулаў прафесара Вацлава Лядніцкага пра творчую дружбу Пушкіна і Міцкевіча. Асобныя артыкулы прысвечаны ўзаемазвязям вялікага польскага паэта з англійскай, французскай, амерыканскай, італьянскай, скандынаўскай, украінскай, чэшскай, літоўскай, венгерскай і іншымі літаратурамі.

Новыя звесткі прыводзяцца ў працы Шы Шан-шэна «А. Міцкевіч і кітайская літаратура». У ёй, у прыватнасці, указваецца, што асаблівым папулярнасцю сярод твораў польскага паэта быў Лу Сін. Ён перакладаў на кітайскую мову ўрыўкі з «Піна Талдуша», пісаў артыкулы аб паэме «Гражына» і «Канрад Валенрод». Яшчэ ў 1907 г. Лу Сін акрэсліў назву Міцкевіча як паэзію бунтарства, паэзію барацьбы за свабоду.

Варта таксама адзначыць, што ў Германскай Федэральнай Рэспубліцы перыядычна выдаюцца так званыя «Лісты Міцкевіча». У іх друкуюцца як пераклады, так і крытычныя працы ўсходне- і заходнегерманскіх аўтараў. За прагрэсіўны напрамак гэты перыядычны выданне перыяду рэпрэсіў з боку аднаўраўскіх улад.

ПАПУЛЯРНАСЦЬ ТВОРАў САВЕЦКІХ АўТАРАў

З кожным годам павялічваецца ў Польскай Народнай Рэспубліцы выданне твораў савецкіх пісьменнікаў. Толькі ў самага апошняга месця выйшла ў Варшаве з друку твораў Ільі Эранбурга і Усевалода Іванова, К. Гранёва і Э. Казакевіча. У выдвецце дзіцячай літаратуры выдзеляюць у перакладзе з рускай мовы кнігі В. Біяні, А. Якаўлева, В. Катаева, Н. Носова, В. Асеева. Часопіс «Творчасць» дае высокую ацэнку раманам К. Федзіна, штодзёнік «Жыццё літэратуры» — раману П. Ніліна «Жоржаска».

А. МАЛЬДЗІС.

Падпісныя выданні

Наведвальнікі магазіна падпісных выданняў у г. Мінску працягваюць вялікую цікавасць да твораў пісьменнікаў краін народнай дэмакратыі. Так, напрыклад, працягваюць стаць частка прасіць падпісчы і на творы класікаў польскай літаратуры С. Жаромскага, Б. Пруса, Э. Ажэшкі, кітайскага пісьменніка Мао-Дуна, балгарскага І. Вазы.

Наўдана ў магазіне адкрылася падпіска на творы вядомага чэшскага пісьменніка Карла Чапека. У творы ўключаюць раманы «Вайна з саламандрамі», «Кракшці», аповесці «Метэор», «Першая брыгада», а таксама апазіцыяналізм, нарысы і падарожныя нататкі.

Выданні ілюстраваныя малюнкамі К. Чапека і яго брата мастака І. Чапека.

Нам пішудзь

У Абуцкаў сярэдняй школе Крускага раёна праводзіцца дыскусія і канферэнцыя чытачоў па творах беларускіх пісьменнікаў. Толькі за апошні час праведзены канферэнцыя па аповесці «Міколка-паравоз» М. Лынькова і на тэму «Мой любімы герой у творах беларускіх пісьменнікаў».

Наўдана вучыцца старэйшых класаў правядзены дыскусія па раманах «Крыжычы» І. Шамякіна, «Даль палывая» Т. Халеўкіна. І РАБКОУ.

У Сморгонскай раённай бібліятэцы арганізавана кніжная выстаўка «Навуцы 40-гадова БССР». Яна складаецца з разнастайных прац па тэме «Вялікая Айчынная вайна ў Беларусі», «Развіццю народнай гаспадаркі за 40 год Савецкай улады ў БССР». Наведвальнікі бібліятэкі карыстаюцца матэрыяламі выставкі.

З. СЕРАДНІЯКОУ.

Каля двух тысяч тэмат палітычнай, мастацкай і сельскагаспадарчай літаратуры налічваецца ў Магускай сельскай бібліятэцы Радунскага раёна. Служацамі бібліятэкі карыстаюцца 211 хлєбароў мясцовай сельскагаспадарчай «Чырвоны Кастрычнік».

М. ТУМАНАУ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Пры Гускай раённай дзіцячай бібліятэцы наладжана выстаўка навін дзіцячай літаратуры. На вітрыне рэгулярна экспануюцца новыя кнігі беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх пісьменнікаў, выставлены творы Я. Купалы, П. Варанька, А. Венцэлава, Я. Маўра, М. Гамолкі, М. Лігера, Я. Брыля, А. Якімовіча і іншых. Юныя чытачы з цікавасцю знаёмяцца з кнігамі навінамі.

В. ЛАУРЫНОВІЧ.

У селгасарцелі «Вялікі Кастрычнік» Карэліцкага раёна арганізаваны музычны гурток, якім кіруе акардэнаіст А. Шышка. У гуртку займаецца 8 юнакоў і дзяўчат.

М. ПАШКЕВІЧ.

Юнеска і тэлебачанне

Юнеска ўпершыню зацікавілася тэлебачаннем у 1951 г. Генеральная канферэнцыя дараўчыла галі Генеральнаму дырэктару «вылучыць магчымасці шырокага выкарыстання тэлебачання як аднаго з метадаў калектыўнай інфармацыі, якая садзейнічае міжнароднаму ўзаемаадуванню пры дапамозе адукацыі, навукі і культуры». Секцыя тэлебачання Юнеска вывучыла стан тэлебачання ў свеце, перспектывы яго развіцця ў бліжэйшых гадах.

Спачатку секцыя тэлебачання садзейнічала тэхнічнаму развіццю, што мела асаблівае значэнне для слаба развітых краін. У 1954 г. у Францыі былі выпушчаныя першыя праграмы, прызначаныя перш за ўсё для гледачоў так званых «тэлекулаў». Ёсць прымяненне тэлебачання ў справе адукацыі ў сельскіх раёнах выкарыстанні ў Японіі, дзе праводзіцца ў жыццё аднаўленчы праект Юнеска, Эксперт Юнеска сумесна з італьянскімі спецыялістамі ў Італіі работу па падрыхтоўцы праграм культуры-асветнага характару і распрацаваў план стварэння «тэлекулаў» ў сельскіх раёнах. Абмяркоўваюцца пытанне аб распаўсюджванні гэтага вопыту ў некаторых краінах, дзе тэлебачанне слаба развіта, напрыклад, у Індыі і краінах Лацінскай Амерыкі.

Юнеска садзейнічае міжнароднаму супрацоўніцтву паміж тэлевізійнымі цэнтрамі, кіраўнікамі кінафільм і арганізацыямі на размеркаванні фільмаў адукацыйнага, навуковага і культурнага характару. Першыя навіны ствараліся тэлевізійных праграм культурынага і адукацыйнага характару адбылася ў Лондане ў 1954 г. На ёй прысутнічалі каля 40 спецыялістаў з Заходняй і Усходняй Еўропы, Паўночнай Амерыкі і Японіі. У 1955 г. Юнеска арганізавала ў Танжэры сустрэчы экспертаў для садзейняння супрацоўніцтву паміж кіно і тэлебачаннем; наступнае сустрэча падобнага роду адбылася ў Парыжы ў 1956 г.

У час фестывалю фільмаў у Эдынбургу ў жніўні 1957 г. адбылася нарада, у якой прымаў удзел Юнеска. Сярод удзельнікаў быў кіраўнік Маскоўскай цэнтральнай студыі тэлебачання В. Асмінін. Дзейнасць Юнеска ў галіне збору дакументаў і інфармацыі дапамагае спецыялістам знаёміцца з работай, якая праводзіцца ў іншых краінах; гэта спрыяе ўсталяванню непасрэдных кантактаў паміж імі. Так, наўдана Юнеска звярнулася да будынешніх тэлевізійных стаячых сету і нацыянальных камітэтаў па правядзенню Міжнароднага географічнага года з мэтай высветліць, якія фільмы і праграмы, прысвечаны гэтай важнай падзеі ў галіне міжнароднага супрацоўніцтва, рыхтуюцца цяпер. Юнеска апублікавала справаздачу, дзюкуючы якой кожная стаячка ведае, якія фільмы выпушчаны іншымі стаячкамі і куды трэба звяртацца для іх атрымання.

Юнеска садзейнічае краінам, якія плануюць і будуць тэлевізійныя цэнтры. Дзейнасць Юнеска ў галіне тэлебачання пачаўся ў 1951 г. Генеральная канферэнцыя дараўчыла галі Генеральнаму дырэктару «вылучыць магчымасці шырокага выкарыстання тэлебачання як аднаго з метадаў калектыўнай інфармацыі, якая садзейнічае міжнароднаму ўзаемаадуванню пры дапамозе адукацыі, навукі і культуры». Секцыя тэлебачання Юнеска вывучыла стан тэлебачання ў свеце, перспектывы яго развіцця ў бліжэйшых гадах.

Спачатку секцыя тэлебачання садзейнічала тэхнічнаму развіццю, што мела асаблівае значэнне для слаба развітых краін. У 1954 г. у Францыі былі выпушчаныя першыя праграмы, прызначаныя перш за ўсё для гледачоў так званых «тэлекулаў». Ёсць прымяненне тэлебачання ў справе адукацыі ў сельскіх раёнах выкарыстанні ў Японіі, дзе праводзіцца ў жыццё аднаўленчы праект Юнеска, Эксперт Юнеска сумесна з італьянскімі спецыялістамі ў Італіі работу па падрыхтоўцы праграм культурынага і адукацыйнага характару адбылася ў Лондане ў 1954 г. На ёй прысутнічалі каля 40 спецыялістаў з Заходняй і Усходняй Еўропы, Паўночнай Амерыкі і Японіі. У 1955 г. Юнеска арганізавала ў Танжэры сустрэчы экспертаў для садзейняння супрацоўніцтву паміж кіно і тэлебачаннем; наступнае сустрэча падобнага роду адбылася ў Парыжы ў 1956 г.

У час фестывалю фільмаў у Эдынбургу ў жніўні 1957 г. адбылася нарада, у якой прымаў удзел Юнеска. Сярод удзельнікаў быў кіраўнік Маскоўскай цэнтральнай студыі тэлебачання В. Асмінін. Дзейнасць Юнеска ў галіне збору дакументаў і інфармацыі дапамагае спецыялістам знаёміцца з работай, якая праводзіцца ў іншых краінах; гэта спрыяе ўсталяванню непасрэдных кантактаў паміж імі. Так, наўдана Юнеска звярнулася да будынешніх тэлевізійных стаячых сету і нацыянальных камітэтаў па правядзенню Міжнароднага географічнага года з мэтай высветліць, якія фільмы і праграмы, прысвечаны гэтай важнай падзеі ў галіне міжнароднага супрацоўніцтва, рыхтуюцца цяпер. Юнеска апублікавала справаздачу, дзюкуючы якой кожная стаячка ведае, якія фільмы выпушчаны іншымі стаячкамі і куды трэба звяртацца для іх атрымання.

Юнеска садзейнічае краінам, якія плануюць і будуць тэлевізійныя цэнтры. Дзейнасць Юнеска ў галіне тэлебачання пачаўся ў 1951 г. Генеральная канферэнцыя дараўчыла галі Генеральнаму дырэктару «вылучыць магчымасці шырокага выкарыстання тэлебачання як аднаго з метадаў калектыўнай інфармацыі, якая садзейнічае міжнароднаму ўзаемаадуванню пры дапамозе адукацыі, навукі і культуры». Секцыя тэлебачання Юнеска вывучыла стан тэлебачання ў свеце, перспектывы яго развіцця ў бліжэйшых гадах.

Спачатку секцыя тэлебачання садзейнічала тэхнічнаму развіццю, што мела асаблівае значэнне для слаба развітых краін. У 1954 г. у Францыі былі выпушчаныя першыя праграмы, прызначаныя перш за ўсё для гледачоў так званых «тэлекулаў». Ёсць прымяненне тэлебачання ў справе адукацыі ў сельскіх раёнах выкарыстанні ў Японіі, дзе праводзіцца ў жыццё аднаўленчы праект Юнеска, Эксперт Юнеска сумесна з італьянскімі спецыялістамі ў Італіі работу па падрыхтоўцы праграм культурынага і адукацыйнага характару адбылася ў Лондане ў 1954 г. На ёй прысутнічалі каля 40 спецыялістаў з Заходняй і Усходняй Еўропы, Паўночнай Амерыкі і Японіі. У 1955 г. Юнеска арганізавала ў Танжэры сустрэчы экспертаў для садзейняння супрацоўніцтву паміж кіно і тэлебачаннем; наступнае сустрэча падобнага роду адбылася ў Парыжы ў 1956 г.

У час фестывалю фільмаў у Эдынбургу ў жніўні 1957 г. адбылася нарада, у якой прымаў удзел Юнеска. Сярод удзельнікаў быў кіраўнік Маскоўскай цэнтральнай студыі тэлебачання В. Асмінін. Дзейнасць Юнеска ў галіне збору дакументаў і інфармацыі дапамагае спецыялістам знаёміцца з работай, якая праводзіцца ў іншых краінах; гэта спрыяе ўсталяванню непасрэдных кантактаў паміж імі. Так, наўдана Юнеска звярнулася да будынешніх тэлевізійных стаячых сету і нацыянальных камітэтаў па правядзенню Міжнароднага географічнага года з мэтай высветліць, якія фільмы і праграмы, прысвечаны гэтай важнай падзеі ў галіне міжнароднага супрацоўніцтва, рыхтуюцца цяпер. Юнеска апублікавала справаздачу, дзюкуючы якой кожная стаячка ведае, якія фільмы выпушчаны іншымі стаячкамі і куды трэба звяртацца для іх атрымання.

Юнеска садзейнічае краінам, якія плануюць і будуць тэлевізійныя цэнтры. Дзейнасць Юнеска ў галіне тэлебачання пачаўся ў 1951 г. Генеральная канферэнцыя дараўчыла галі Генеральнаму дырэктару «вылучыць магчымасці шырокага выкарыстання тэлебачання як аднаго з метадаў калектыўнай інфармацыі, якая садзейнічае міжнароднаму ўзаемаадуванню пры дапамозе адукацыі, навукі і культуры». Секцыя тэлебачання Юнеска вывучыла стан тэлебачання ў свеце, перспектывы яго развіцця ў бліжэйшых гадах.

Спачатку секцыя тэлебачання садзейнічала тэхнічнаму развіццю, што мела асаблівае значэнне для слаба развітых краін. У 1954 г. у Францыі былі выпушчаныя першыя праграмы, прызначаныя перш за ўсё для гледачоў так званых «тэлекулаў». Ёсць прымяненне тэлебачання ў справе адукацыі ў сельскіх раёнах выкарыстанні ў Японіі, дзе праводзіцца ў жыццё аднаўленчы праект Юнеска, Эксперт Юнеска сумесна з італьянскімі спецыялістамі ў Італіі работу па падрыхтоўцы праграм культурынага і адукацыйнага характару адбылася ў Лондане ў 1954 г. На ёй прысутнічалі каля 40 спецыялістаў з Заходняй і Усходняй Еўропы, Паўночнай Амерыкі і Японіі. У 1955 г. Юнеска арганізавала ў Танжэры сустрэчы экспертаў для садзейняння супрацоўніцтву паміж кіно і тэлебачаннем; наступнае сустрэча падобнага роду адбылася ў Парыжы ў 1956 г.

У час фестывалю фільмаў у Эдынбургу ў жніўні 1957 г. адбылася нарада, у якой прымаў удзел Юнеска. Сярод удзельнікаў быў кіраўнік Маскоўскай цэнтральнай студыі тэлебачання В. Асмінін. Дзейнасць Юнеска ў галіне збору дакументаў і інфармацыі дапамагае спецыялістам знаёміцца з работай, якая праводзіцца